

Bijlage 19

Strategische notitie regionale inkoop specialistische jeugdhulp Drenthe 2026-2028

Jeugdhulp Zuid-Drenthe

Inhoudsopgave

.....	1
Inleiding.....	3
Robuust en sluitend zorglandschap.....	3
Drentse inkoop.....	3
Randvoorwaarden	4
1 Landelijke wet- en regelgeving	5
Wet Verbetering beschikbaarheid Jeugdzorg.....	5
Inkoop lichte zorgvormen van jeugdhulp (zorgvormen buiten de AmvB)	5
2 Verbinding 3 Noord.....	7
3 Drentse kaders (regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp Drenthe 2026-2030).....	8
Visie en ambitie.....	8
Drie pijlers van het Drents kompas	9
<i>Leidende principes</i>	10
Bevorderlijke kringloop	12
Actie- en uitgangspunten Regionale Inkoopagenda	15
4 Drentse inkoop (regionale inkoopagenda 2026-2028)	18
Fasen van inkoop	18
Landelijke productstructuur	18
Overeenkomsten per 1 januari 2026 (tranche 1 Drentse inkoop)	18
Overeenkomsten per 1 januari 2027 (tranche 2 Drentse inkoop)	19
Overeenkomsten per 1 januari 2028 (tranche 3 Drentse inkoop)	19
5 Projectstructuur	20
Coördinerend inkoopteam	20
Interne projectstructuur	20
Externe projectstructuur.....	20
6 Vervlechten en verstevigen samenwerking inkoopregio's en Jeugdhulpregio Drenthe.....	21
7 Mandaatregeling Drentse Inkoop	22
<i>Taken inkoopregio's</i>	22
8 Bijlagen	23

Inleiding

In Drenthe staan kinderen, jongeren en hun gezinnen centraal in het jeugdhulpsysteem. Kinderen en jongeren kunnen veilig en kansrijk opgroeien, met ondersteuning die aansluit bij hun leefwereld. Er wordt gekozen voor het maximaal versterken van het gewone leven, met ruimte voor verschil, veerkracht en relaties. Vragen en behoeften worden zoveel mogelijk beantwoord en ingevuld door informele zorg, voorliggende voorzieningen en 1^e lijns zorg. Gespecialiseerde jeugdhulp is een sluitstuk, geen standaard beginpunt.

Robuust en sluitend zorglandschap

De komende jaren wordt er in Drenthe gebouwd aan een betekenisvol, samenhangend en toekomstbestendig jeugdhulplandschap. Op dit moment zijn er leemten in het Drentse zorglandschap of de geldende contractvoorwaarden knellen.

De wet Verbetering beschikbaarheid Jeugdzorg, die onderdeel is van de Hervormingsagenda Jeugd, de regiovisie van de Jeugdhulpregio Drenthe en de Drentse regionale inkoopagenda 2026-2028 zijn hierin leidend. Het vormt de basis voor de verplichte regionale (12 gemeenten) inkoop van hoog(specialistische) jeugdhulp. Hierdoor wordt de zorg voor zeldzame en complexe problemen bij kinderen, jongeren en gezinnen beter beschikbaar en ontstaat er beter zicht op de beschikbaarheid. Gemeenten nemen hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid door te sturen op beschikbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid (de 3 pijlers van het Drentse kompas) en kiezen voor leren, reflecteren en duurzaam samenwerken integraal over de domeinen heen.

Drentse inkoop

De inkoop voor de jaren 2026-2028 bestaat uit 3 tranches. Het coördinerend inkoopteam, bestaande uit expertise vanuit de NMD-samenwerking, Jeugdhulp Zuid-Drenthe en de Jeugdhulpregio Drenthe, geeft vorm en inhoud aan deze inkoop en de inkoopprocedures. De opgestelde documenten vanuit de beleidsvoorbereiding worden besproken in het beleidsoverleg van de Jeugdhulpregio Drenthe en daarna voorgelegd aan de Drentse ABO Jeugd. De vaststelling van de inkoopdocumenten en implementatie is gemandateerd aan de inkoopregio's en de Jeugdhulpregio Drenthe.

Tranche 1 van de Drentse inkoop voor de zorgvormen gezinshuizen, logeren jeugd en pleegzorg is eind 2025 afgerond. Deze overeenkomsten zijn gestart per 1 januari 2026. Vanaf eind 2025 worden voor de zorgvormen Reizend Specialistisch Team (RST, indien uit de evaluatie van de pilot wordt geconstateerd dat dit nodig wordt geacht), Spoed voor Jeugd 2.0, ambulante en residentiële zorgvormen crisis, ouder-kind opgave, dyslexie en de gecertificeerde instellingen de inkoopprocedures opgestart. Medio september 2026 worden de procedures en criteria duidelijk voor de inkoop van de specialistische zorgvormen van jeugdhulp per 1 januari 2028.

Randvoorwaarden

Om de Drentse inkoop tijdig te realiseren wordt voor de Drentse inkoop tranche 2 en 3 voor beide inkoopregio's een eensluidend mandaat afgegeven (zie paragraaf mandaatregeling Drentse inkoop). Deze mandaatregeling geeft beide inkoopregio's samen met de Jeugdhulpregio Drenthe de bevoegdheid om inkoopdocumenten vast te stellen, inkoopprocedures (inclusief klacht-, bezwaar- en beroepsprocedures) uit te voeren, het voorlopig en definitief gunnen en afwijzen en het ondertekenen van de overeenkomsten. Deze taken worden overgedragen aan de Jeugdhulpregio Drenthe zodra de gemeenschappelijke regeling voor de gezamenlijke inkoop (zoals bepaald in de Wet verbetering Jeugdzorg) in werking is getreden en het mandaat daarvoor is afgegeven.

Daarnaast wordt er tot en met 2027 ingezet op het efficiënt en kwalitatief invulling geven aan het contractmanagement.

1 Landelijke wet- en regelgeving

Gemeenten zijn als opdrachtgever, inkoper, financier en verwijzer verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet tot 18 jaar¹, waarbij de nadruk ligt op preventie, vroeg-signalering en het bieden van passende hulp die dichtbij het kind, de jongere en het gezin staat. De jeugdhulp kan maximaal tot 23 jaar worden verlengd, wanneer deze niet vanuit een voorliggende wet (Wmo, Zvw of Wlz) kan worden geboden.

Wet Verbetering beschikbaarheid Jeugdzorg

De wet Verbetering beschikbaarheid Jeugdzorg is een aanvulling op de Jeugdwet. De wet is één van de onderdelen van de 6 geformuleerde opgaves binnen de Hervormingsagenda Jeugd. Het (en in het verlengde hiervan de Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd) verplicht de 12 Drentse gemeenten (te noemen: Jeugdhulpregio Drenthe) samen te werken bij de inkoop van (hoog)specialistische jeugdhulp, een regiovisie op te stellen en er wordt voorgeschreven wat minimaal op regionaal niveau ingekocht moet worden. Hierdoor wordt de zorg voor zeldzame en complexe problemen bij kinderen, jongeren en gezinnen beter beschikbaar en ontstaat er beter zicht op de beschikbaarheid.

Het gaat hierbij om de volgende zorgvormen:

- Alle vormen van jeugdhulp met verblijf;
- Pleegzorg;
- Jeugdhulp in het strafrechtelijk kader;
- Alle crisishulp die 24/7 beschikbaar moet zijn;
- Dagbehandeling in groepsverband;
- Specialistische, vaak multidisciplinaire jeugdhulp (behandeling en begeleiding) gericht op jeugdige of gezinnen met meervoudige en/of complexe problematiek;
- (Hoog-)specialistische zorg gericht op specifieke problematiek zoals bepaalde vormen van GGZ-problematiek, seksueel misbruik/geweld in afhankelijkheidsrelaties en/of eengerelateerd geweld, zintuigelijke beperking en ernstige onzindelijkheid.

Naast de genoemde zorgvormen zijn dyslexie en dagbesteding specialistisch aparte zorgvormen van jeugdhulp waarvoor de keuze is gemaakt dat die ook Drenthe breed worden ingekocht.

Inkoop lichte zorgvormen van jeugdhulp (zorgvormen buiten de AmvB)

Voor lichtere vormen van jeugdhulp, die buiten de landelijke AmvB-lijst vallen, geldt de verplichting van regionale inkoop niet. De mogelijkheid om lichte vormen van jeugdhulp regionaal in te kopen wordt als additionele taak aan de gemeenschappelijke regeling jeugd toegevoegd.

¹ Pleegzorg is tot 21 jaar

Het gaat hierbij om de volgende zorgvormen:

- Begeleiding (in de huidige overeenkomsten interventieniveaus 4 t/m 7);
- Individuele behandeling (basis GGZ, in de huidige overeenkomsten interventieniveau 4);
- Vaktherapie (in de huidige overeenkomsten interventieniveau 4);
- Dagbesteding (niet-schoolgericht, in de huidige overeenkomsten basis);
- Gezinsbehandeling (licht, geldt alleen voor Jeugdhulp Zuid-Drenthe, in de huidige overeenkomsten interventieniveau 4).

De individuele gemeenten bepalen zelf of zij deze lichte vormen van jeugdhulp per 1 januari 2028 lokaal, sub regionaal of regionaal willen inkopen.

Begeleiding omvat het grootste aandeel van 81,3 procent van alle vormen van lichte jeugdhulp in Drenthe. Alle benoemde vormen zijn vaak kortdurend, ambulant en preventief van aard en vormen in veel gevallen de eerste laag van ondersteuning voordat specialistische hulp wordt ingezet. Deze keuze over waar de lichte vormen van hulp gaan worden ingekocht, is echter wel van invloed (en heeft impact) op de beschikbaarheid van hulp, de samenhang tussen lichte en (hoog)specialistische jeugdhulp, de positie van jeugdhulpaanbieders en de manier waarop gemeenten samenwerken.

Tijdens het bestuurlijk overleg ABO Jeugd van 11 februari 2026 hebben 9 van de 12 gemeenten ervoor gekozen gebruik te willen maken om de lichte vormen van jeugdhulp regionaal in te kopen.

2 Verbinding 3 Noord

Ook binnen het samenwerkingsverband 3Noord (Friesland, Groningen en Drenthe) wordt bovenregionaal samengewerkt om de continuïteit van schaarse hoog specialistische jeugdhulp zorgvormen te waarborgen. Het gaat hierbij om:

- Klinische voorzieningen;
- Gezinskliniek;
- Open 3 milieu voorzieningen;
- Gesloten jeugdhulp (jeugdhulp met inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen);
- Forensische voorzieningen.

De visie en aanpak middels opdrachten staan beschreven in de (bijlagen van) uitvoeringsagenda 3Noord (zie bijlage 1). Om te komen tot een sluitend zorglandschap in Drenthe sluit de regionale inkoop van (hoog) specialistische jeugdhulp aan op deze uitvoeringsagenda 3Noord.

3 Drentse kaders (regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp Drenthe 2026-2030)

De regiovisie van de Jeugdhulpregio Drenthe sluit aan bij de inhoudelijke waarden, ambities, leidende principes en uitgangspunten van de landelijke wet- en regelgeving. Het vormt de inhoudelijke basis voor de regionale inkoop van specialistische jeugdhulp in Drenthe.

Visie en ambitie

In Drenthe staan kinderen, jongeren en hun gezinnen centraal in het jeugdhulpsysteem. Kinderen en jongeren kunnen veilig en kansrijk opgroeien, met ondersteuning die aansluit bij hun leefwereld. Er wordt gekozen voor het maximaal versterken van het gewone leven, met ruimte voor verschil, veerkracht en relaties. Vragen en behoeften worden zoveel mogelijk beantwoord en ingevuld door informele zorg, voorliggende voorzieningen en 1^e lijns zorg. Gespecialiseerde jeugdhulp is een sluitstuk, geen standaard beginpunt:

- Gespecialiseerde jeugdhulp wordt zo thuis en zo dichtbij mogelijk ingezet (zie definities);
- Residentiële plaatsingen (uithuisplaatsingen) worden zoveel mogelijk voorkomen;
- Er wordt maximaal ingezet op het toevoegen van noodzakelijke kennis en kunde aan de reguliere woonplek van het kind, de jongere en het gezin door inzet van ambulante hulp of dagbehandeling;
- Normaliseren daar waar het kan en interveniëren waar het moet vanuit nabijheid, vakmanschap en partnerschap.

Gemeenten nemen hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid door te sturen op beschikbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid (de 3 pijlers van het Drentse kompas) en kiezen voor leren, reflecteren en duurzaam samenwerken integraal over de domeinen heen. Verwijzers en jeugdhulpaanbieders van gespecialiseerde jeugdhulp werken samen en hanteren de geldende landelijke regionale richtlijnen en benutten de werkzame factoren van effectieve jeugdhulp. Hiermee wordt gebouwd aan een betekenisvol, samenhangend en toekomstbestendig jeugdhulplandschap in Drenthe.

Definities

Zo dichtbij mogelijk

- Voor ambulante jeugdhulp betekent dat, dat de hulp thuis, op school of op fietsafstand (30 minuten fietsen via een veilige route) van de woonplek of locatie van de school van het kind en de jongere wordt geboden;
- Voor dagbehandeling betekent dat dat de betreffende jeugdhulpvoorziening binnen drie kwartier met de auto via de snelste weg bereikbaar dient te zijn of maximaal op 50 kilometer afstand ligt van de woonplek van het kind en de jongere;
- Voor verblijfsvoorzieningen betekent dat dat de betreffende jeugdhulpvoorziening binnen een uur via de snelste weg bereikbaar dient te zijn of maximaal op 75 kilometer afstand ligt van de woonplek van het kind en de jongere;

- Voor jeugdhulpvoorzieningen verblijf en behandeling is de reisafstand met de auto via de snelste weg maximaal een uur en een kwartier of 90 kilometer;
- Voor schaarse jeugdhulpvoorzieningen (onderdeel van de Uitvoeringsagenda 3 Noord) is de reisafstand met de auto via de snelste weg maximaal anderhalf uur of 120 kilometer;
- Voor jeugdhulpvoorzieningen die vallen onder het LTA geldt geen afstandscriterium.

Zo thuis mogelijk

Dit is een begrip dat verbonden is met verblijfsvoorzieningen en met een reguliere woonomgeving voor kinderen en jongeren (een gezin dat zelfstandig woont).

- Het begrip zegt iets over het aantal personen dat verblijft in een verblijfsvoorziening. Zoals het aantal kinderen en jongeren (maximaal zes) en een vaste staf van professionals;
- Het begrip zegt iets over het feit dat er een eigen slaapkamer is voor het kind en de jongere in de betreffende voorziening en dat er een huiselijke sfeer is in de voorziening;
- Het begrip zegt iets over de mate waarop het gezinssysteem en netwerk van de het kind en de jongere betrokken is bij en onderdeel is van de behandeling.

Drie pijlers van het Drents kompas

Beschikbaarheid

Beschikbaarheid vormt een essentiële randvoorwaarde voor het realiseren van tijdige, passende en effectieve steun voor kinderen, jongeren en gezinnen. Het gaat verder dan alleen het aantal plekken. Het betekent inhoudelijke aansluiting van de hulp op de vraag, continuïteit van zorg, nabijheid van voorzieningen en perspectief op ontwikkeling. Hiervoor is vraaggericht werken en gezamenlijke regie noodzakelijk, inclusief inzicht in vraag en aanbod en een gedeelde verantwoordelijkheid bij plaatsingen. De expertise moet zich bewegen naar waar het kind, de jongere en het gezin is. Er worden afspraken gemaakt met jeugdhulpaanbieders over termijnen die gehanteerd worden tussen aanmelding door de verwijzer en het daadwerkelijk moment van start zorg bij de jeugdhulpaanbieder.

Kwaliteit

Er wordt gestopt met wat niet werkt en we investeren in effectieve vormen van hulp met de verklarende analyse die meereist met het kind, de jongere en het gezin.

Samenwerken op basis van partnerschap, waarin professionals ondersteund worden en kinderen, jongeren en hun gezin zich gezien en veilig voelen. Het Drents Kwaliteitskader (DKK) wordt binnen de regio gebruikt als basis voor kwaliteitsmanagement bij het maken van afspraken met jeugdhulpaanbieders. Het DKK wordt gebruikt bij de toetsing van de inschrijvingen van de jeugdhulpaanbieders bij elke inkoopprocedure en is opgenomen in de huidige en toekomstige overeenkomsten en wordt bij jeugdhulpaanbieders in gesprekken gebruikt en/of bij aanvullend onderzoek.

Betaalbaarheid

Instroom van jeugdhulp zou moeten worden beperkt door te investeren in een kwalitatief goede en sterke pedagogische basis en in het sociale netwerk rondom de jeugdige en het gezin. Dat is in ieder geval het uitgangspunt van de (landelijke) gehanteerde beleid. Ook de samenwerking in de jeugdketen moet worden verbeterd, waardoor een robuust jeugdzorglandschap ontstaat. Gemeenten betalen daarnaast reële tarieven aan jeugdhulpaanbieders. Voor elke inkoopprocedure wordt een kostprijsonderzoek uitgevoerd door een onafhankelijk onderzoeksbureau, om te komen tot onderbouwde reële tarieven.

Naast de 3 pijlers van het Drents kompas zijn de volgende uitgangspunten ook van het belang om te komen tot een dekkend en toekomstbestendig zorglandschap:

Flexibele en langdurige overeenkomsten

Ontwikkelingen (zoals de Hervormingsagenda Jeugd of de lokale beweging naar meer voorliggende voorzieningen) gedurende een contractperiode moeten kunnen worden opgevangen door flexibiliteit in te bouwen, zodat financiering en zorgaanbod (kunnen) meebewegen met de praktijk. Daarnaast zetten we in op meerjarige overeenkomsten met het oogpunt van continuïteit en partnerschap.

Uniformeren gemeentelijke processen

Terugdringen van administratieve lasten bij verwijzers en jeugdhulpaanbieders door de inzet van landelijke contractstandaarden en het standaard administratieprotocol. Ook aansluiten bij landelijke ontwikkelingen gericht op uniformeren en standaardiseren.

De inkoop is rechtmatig, doelmatig en doeltreffend

Keuzes voortkomend uit inhoud worden per inkoopprocedure vertaald naar het rechtmatig, doelmatig en doeltreffend afsluiten van overeenkomsten. De best passende inkoopprocedure wordt gekozen binnen de ruimte van Europese wet- en regelgeving. Daarnaast wordt per zorgvorm bekeken welke vorm van bekostiging het best passend is: inspanningsgericht (pxq), lumpsum, capaciteitsfinanciering of een combinatie van bekostigingsvormen.

Leidende principes

Binnen Drenthe worden de volgende leidende principes gehanteerd bij de toewijzing van specialistische jeugdhulp door de gemeentelijke toegangen en Gecertificeerde Instellingen. De jeugdhulpregio Drenthe zal de werkwijzen die de wettelijke verwijzers hanteren om tot een verwijzing te komen, als gespreksonderwerp met hen agenderen. Onze wens is om de verwijzingen van GI's en huisartsen meer dan nu het geval is af te stemmen met de lokale teams. Daarover gaan we in gesprek.

Op lokaal niveau stemmen gemeenten af met de huisartsen, waarbij de landelijk vastgestelde handreiking voor deze samenwerking als uitgangspunt dient. Op regionaal niveau vindt de afstemming plaats met de GI's.

Deze afstemmingsmomenten zijn erop gericht om tot passende hulp te komen en daarbij rekening te houden met de ambitie om uitsluitend gecontracteerde zorg in te zetten. De onderling gemaakte afspraken over een aangepast verwijzproces zullen, als expliciete betaaltitel gaan gelden.

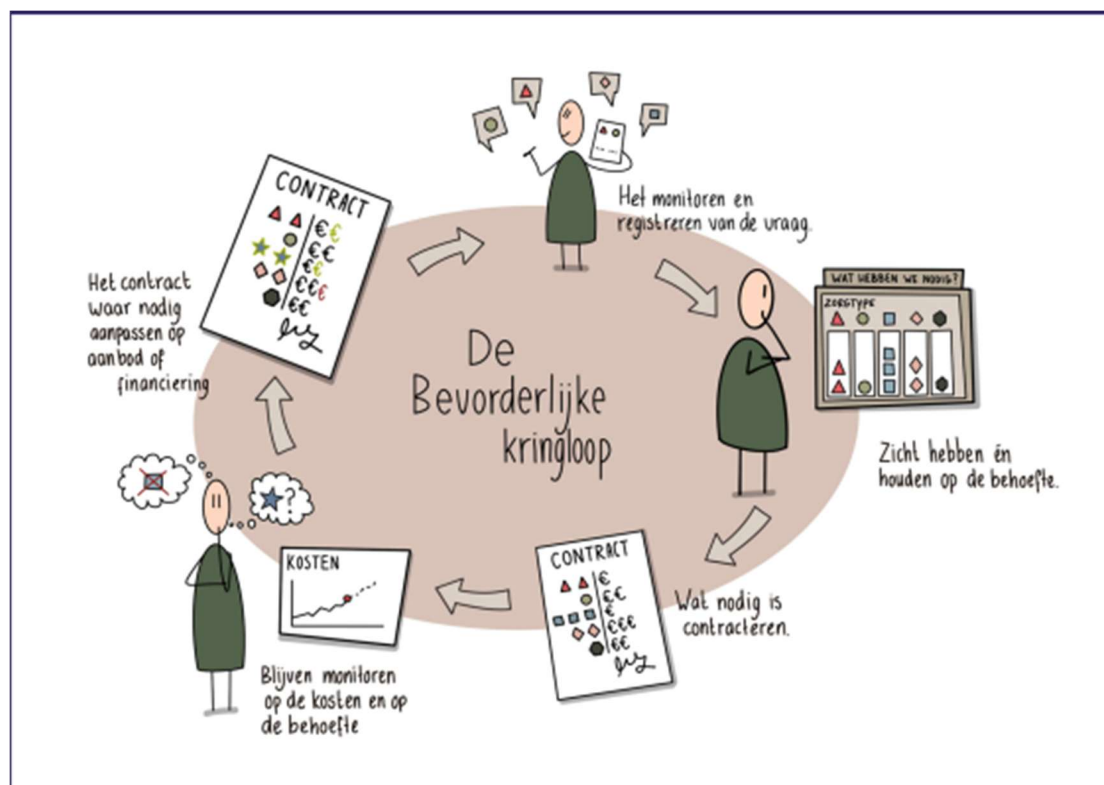
- Van alle betrokkenen binnen de gespecialiseerde jeugdhulp wordt verwacht dat zij naast de kinderen, jongeren en hun gezin staan en een duurzame verbinding maken en houden (echte betrokkenheid bij het kind en de jeugdige inhoud geven) met het betrokken kind en de jongere en diens sociale context;
- Er wordt in Drenthe integraal gekeken naar de ondersteuning van kinderen, jongeren en hun gezin;
- Reflecterend leren en overleg met elkaar binnen de hele keten jeugd en met andere relevante doeleinden krijgt invulling op casus- en ketenniveau en met betrekking tot waarden, ambitie en leidende principes uit de regiovisie;
- Leerplicht, startkwalificaties en ontwikkelperspectief zijn essentieel voor kinderen en jongeren: de kinderopvang en het onderwijs worden altijd betrokken als (gespecialiseerde) jeugdhulp wordt overwogen of wordt ingezet;
- Ieder kind en jongere heeft recht op een ononderbroken ontwikkeling en onderwijsdeelname; om die reden is onderwijs altijd onderdeel van een plan van aanpak bij uitdagingen of problematiek waarin gespecialiseerde jeugdhulp wordt ingezet;
- In Drenthe wordt binnen de jeugdhulp gewerkt met de gedeelde verklarende analyse. Een gedeelde verklarende analyse is noodzakelijk en wordt door iedere verwijzer opgesteld² als er sprake is van:
 - Een uithuisplaatsing en/of terugplaatsing;
 - Gezinnen met meervoudige en complexe problemen;
 - Herhaalde hulpvragen;
 - Complexe problematiek waar protocollen of methodieken niet (meer) helpen;
 - Vastlopen op school of dreigend thuiszitten;
 - Gebrek aan vooruitgang na drie maanden hulp;
 - Verzoek om een gesloten plaatsing of een voorwaardelijke machtiging.
- Complexe vraagstukken waarvan wordt geconstateerd dat het dreigt vast te lopen, worden voorgelegd aan de Regionale experttafel (RET);
- Er wordt kritisch gekeken naar het meest passende wettelijke kader bij een hulpvraag en beschouwen de Jeugdwet niet als een oplossing voor alles;
- Doelstellingen en opdrachten zoals die voortvloeien uit de regiovisie worden vanuit de Jeugdhulpregio gemonitord om van de inzichten te kunnen leren en verbeteringen door te kunnen voeren.
- Bij het verwijzen naar gespecialiseerde jeugdhulp worden er geen individuele overeenkomsten afgesloten, tenzij dit om inhoudelijke redenen echt niet anders kan;
- Binnen het totale jeugdhulpsysteem wordt gewerkt volgens de vorm van de bevorderlijke kringloop.

² We gaan ervan uit dat de huisarts, gegeven de complexiteit van de hulpvraag, geen verwijzer is als de onderstaande problematiek aan de hand is

Bevorderlijke kringloop

De bevorderlijke kringloop is een cyclisch proces van bijsturing en herijking van de behoefte aan zorg, kostenopbouw, financieringsafspraken en contractering van zorgaanbod. De kringloop gaat uit van een samenwerking tussen verwijzers, gemeenten en jeugdhulpaanbieders en helpt om het zorglandschap op een verantwoorde en gecoördineerde manier op te bouwen en bestaat uit:

- Monitoren en registreren van de zorgvraag:
 - Verklarende analyse;
 - Data regie op plaatsing.
- Zicht hebben en houden op de zorgbehoefte:
 - Wenselijke capaciteit overeenkomsten en ontwikkelen;
 - Gesprekken hierover met jeugdhulpaanbieders en betrokkenen.
- Contracteren wat nodig is op een passende wijze:
 - Ruimte voor onzekerheden, veranderde behoefte en nieuwe ontwikkelingen;
 - Flexibele overeenkomsten met mogelijkheden aanpassing aan het zorglandschap en de behoefte;
 - Financiering die wenselijke bewegingen ondersteunt en die jeugdhulpaanbieders beloont voor het maken van de juiste beweging.
- Blijven monitoren op behoefte en bijsturen waar het nodig is.

Gewenste outcome

De bepaling van de geformuleerde gewenste outcome wordt nader uitgewerkt in het uitvoeringsplan van de regiovisie:

- Er wordt een groter deel van de primaire doelgroep bereikt: de doelgroep is volledig in beeld, er is voor elke casus een brede gedragen verklarende analyse beschikbaar en er is bij 75% daadwerkelijk passende ondersteuning ingezet;
- Terugdringen van het gebruik van (lichte) gespecialiseerde jeugdhulp in alle 12 gemeenten in Drenthe onder het landelijk percentage van 11%;
- 80% van de kinderen en jongeren maakt gebruik van jeugdhulp binnen de geschetste afstandsgrenzen;
- Het aantal vroegtijdige beëindigde trajecten wordt verminderd. Er wordt gestreefd naar het bereiken van het landelijk uitvalpercentage;
- Het aandeel voorzieningen voor residentieel wonen en residentieel verblijf met behandeling wordt kleiner, het aandeel van gezinshuisplaatsingen blijft gelijk, maar er komen meer mogelijkheden voor intensieve ondersteuning binnen gezinshuizen (gezinshuis plus);
- Er zijn meer effectieve intensieve ambulante programma's en modules beschikbaar, ook in crisissituaties, in het weekend en buiten de kantooruren;
- De wachttijden binnen de specialistische jeugdhulp zijn verminderd.

Definitie

In Drenthe zijn er zes groepen kinderen en jongeren (waarbij de begrenzing van de groepen overlap vertoond) waarvoor duurzaam en tijdig passende gespecialiseerde jeugdhulp beschikbaar is. Er wordt gekeken naar alle levensdomeinen, de gezinssituatie en de sociale context. Voor deze zes groepen is gekozen omdat deze groepen op dit moment in het Drentse jeugdzorglandschap niet in alle gevallen passend worden geholpen: veelal moet worden gekozen voor een oplossing die beschikbaar is, en kan niet voor een oplossing die maximaal helpend is worden gekozen (vanwege wachtlijsten of contra indicaties voor plaatsing).

Het gaat om de volgende zes groepen kinderen en jeugdigen:

- Kinderen en jongeren waarvoor een Jeugdbeschermings- of jeugdreclasseringsmaatregel is uitgesproken (2024 Drenthe breed: 1228 kinderen en jongeren);
- Kinderen en jongeren die vrijwillig uit huis geplaatst worden (2024:157 kinderen en jongeren per jaar gebaseerd op gegevens JBN);
- Kinderen en jongeren met een levensbrede, levenslange beperking of ernstige psychische stoornis, die niet in aanmerking komen voor de Wet Langdurige Zorg (aantallen onbekend);

- Kinderen en jongeren die geplaatst worden in leef- en woongroepen of in de gesloten jeugdhulp (2024: per jaar 100 kinderen en jongeren);
- Kinderen en jeugdigen en gezin/opvoeders die worden aangemeld vanwege complexe problematiek bij het Regionale Expert Team Jeugd (RST, MDA++, Regie op Plaatsing en Experttafel);
- Doelgroep 16,5/18+ die aangewezen is op jeugdhulp.

Actie- en uitgangspunten Regionale Inkoopagenda

Met betrekking tot het zorglandschap

We hanteren de onderstaande indeling en uitgangspunten bij de uitwerking van de regionale inkoopagenda 2026-2028:

- Lichte zorgvormen van jeugdhulp:
 - Beperkt aantal jeugdhulpaanbieders dichtbij lokale teams gemeenten; lokaal of sub regionaal georiënteerd: dagbesteding basis, lichte vormen van begeleiding en lichte vormen van ambulante hulp (ook basis GGZ);
- Reguliere zorgvormen van gespecialiseerde jeugdhulp (dus specifieke deskundigheid vereist):
 - Beperkt aantal jeugdhulpaanbieders sub regionaal of regionaal georiënteerd: wonen met nadruk op begeleiding, verblijf met behandelingsfocus, dagbehandeling (ook kleinschalige), ambulante begeleiding of behandeling (individueel, groepsgericht of gezins- of systeemgericht), dagbesteding specialistisch, dyslexie, diagnostiek en consultatie of inzet expertise;
- Zeer complexe en/of intensieve zorgvormen van gespecialiseerde jeugdhulp ((hoog) specialistisch):
 - Zeer beperkt aantal (boven)regionaal georiënteerde jeugdhulpaanbieders: klinische voorzieningen, gezinskliniek, open 3 milieuvoorzieningen, gesloten jeugdhulp (met inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen) en forensische voorzieningen.

Ten aanzien van gespecialiseerde jeugdhulp

Verwijzers

Voor een **verwijzing** naar gespecialiseerde jeugdhulp (vanaf interventieniveau 5 m.u.v. crisis) gelden de volgende voorwaarden:

- Een gedragen (en kwalitatief voldoende) verklarende analyse waarin aandacht is voor het hele betrokken (gezins)systeem:
 - Wat veroorzaakt de vraag;
 - Wat houdt de situatie in stand;
 - Welke factoren beïnvloeden de situatie;
 - Welke interacties beïnvloeden de vraag;
 - Welke patronen spelen een rol;
 - Welke aanknopingspunten zijn er voor doelen;
 - Indien nodig welke interventies.

- Betrokkenheid van een casusregisseur (die het vertrouwen van het betrokken gezin heeft):
 - Een verwijzing moet de naam en contactgegevens van de casusregisseur bevatten.
- Een verwijzing kan en mag alleen naar een gecontracteerde jeugdhulpaanbieder;
- Een verwijzing geeft aan of er sprake is van:
 - Inzet van het reguliere aanbod (een product of een stapeling van producten);
 - Noodzaak om een geïntegreerd aanbod van gespecialiseerde jeugdhulp vorm te geven.
- Verwijzers maken afwegingen zoals in de regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp zijn aangegeven:
 - Inzetten van gespecialiseerde jeugdhulp is lang niet voor alle problematiek de juiste oplossing; wanneer er wel gespecialiseerde jeugdhulp ingezet moet worden, is deze aantoonbaar effectief;
 - Passende hulp is hét criterium dat wordt gehanteerd voor een verwijzing, niet de beschikbaarheid van een plek;
 - Passende hulp is thuis nabij en zo thuis als mogelijk is;
 - Kwetsbare kinderen en jongeren en gezinnen met complexe meervoudige problematiek zijn de kerngroep wanneer er gespecialiseerde jeugdhulp ingezet dient te worden;
 - De casusregisseurs houden betekenisvol contact met het kind, de jongere en gezin, zij staan naast het kind, de jongere en het gezin.

Jeugdhulpaanbieders

- Toetsen of er sprake is van het bieden van passende jeugdhulp met de ontvangen verwijzing;
- Houden regelmatig contact met casusregisseur, gemeente en professionals rondom volwassenen problematiek en legt die contacten ook vast in dossier;
- Toetsten en verantwoorden effectiviteit van de ingezette gespecialiseerde jeugdhulp;
- Gebruikt de beschikbaarheidswijzer;
- Hanteren de geldende landelijke regionale richtlijnen van gespecialiseerde jeugdhulp en benutten de werkzame factoren van effectieve jeugdhulp.

Jeugdhulpregio Drenthe en inkoopregio's NMD-samenwerking en Jeugdhulp Zuid-Drenthe

- Zorgen voor een actueel Drents Kwaliteitskader (per 1 januari 2027);
- Zorgen voor een 0-meting ten aanzien van de hiervoor genoemde outcome gegevens met als ijkpunt 1 januari 2026;
- Zorgen tijdig voor een formeel geborgd mandaat;
- Vormen samen een netwerk dat eigenaarschap neemt om voor alle verwijzingen, een passend aanbod te organiseren;
- Zorgen voor een uitwerking van de gewenste outcome in het uitvoeringsplan van de regiovisie.

4 Drentse inkoop (regionale inkoopagenda 2026-2028)

In juli 2025 is de Drentse regionale inkoopagenda 2026-2028 vastgesteld voor de 12 Drentse gemeenten. Met deze inkoopagenda is vastgelegd dat specialistische jeugdhulp in gezamenlijkheid wordt ingekocht met als uiteindelijk doel het realiseren van een sluitend jeugdzorglandschap per 1 januari 2028. Dit is in lijn met het wetsvoorstel Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg en de robuustheidsscan voor de vorming van de jeugdhulpregio's. Op dit moment zijn er leemten in het Drentse zorglandschap en/of de geldende contractvoorwaarden knellen. De Drentse inkoop voor de jaren 2026-2028 bestaat uit 3 tranches.

Fasen van inkoop

Bij elke inkoop zijn de volgende algemene fasen te onderscheiden (zie voor een toelichting bijlage 3):

1. Evaluatie;
2. Visie- en beleidsvorming;
3. Inkoopstrategie;
4. Programma van Eisen;
5. Kostprijsonderzoek;
6. Inkoop;
7. Implementatie.

Landelijke productstructuur

Eén van de belangrijkste ambities uit de Hervormingsagenda Jeugd is het vereenvoudigen van de inkoop om hoge administratieve lasten en de verantwoording van (hoog)specialistische jeugdhulp te verminderen. Voor de zorgvormen die vanaf 1 januari 2026 in Drenthe worden ingekocht, zijn standaarden ontwikkeld voor registratie, declaratie en verantwoording die verplicht moeten worden gevolgd (Document: 'De productstructuur als stevig fundament: Bouwstenen voor passende ondersteuning van kinderen en gezinnen'). Het coördinerend inkoopteam past deze productstandaarden toe bij de 3 tranches van de regionale inkoop.

Overeenkomsten per 1 januari 2026 (tranche 1 Drentse inkoop)

De inkoop van de zorgvormen gezinshuizen, logeren jeugd en pleegzorg is gestart in 2024 en is eind 2025 afgerond. Deze overeenkomsten zijn per 1 januari 2026 gestart.

Logeren jeugd: 13 jeugdhulpaanbieders

Pleegzorg: 5 jeugdhulpaanbieders

Gezinshuizen: 11 jeugdhulpaanbieders

Het gaat om de lichtste vormen van verblijf, die zo thuis mogelijk zijn of bijdragen aan dat kinderen en jongeren thuis kunnen blijven wonen. Wanneer dit niet thuis kan, dan is het belangrijk dat kinderen en jongeren op een duurzame plek verblijven.

Overeenkomsten per 1 januari 2027 (tranche 2 Drentse inkoop)

Vanaf 2025 worden voor de volgende zorgvormen de inkoopprocedures opgestart. Het coördinerend inkoopteam hanteert hiervoor de inkoopkalender (bijlage 4):

- Reizend Specialistisch Team (RST, indien uit de evaluatie van de pilot wordt geconstateerd dat dit nodig wordt geacht);
- Spoed voor Jeugd 2.0;
- Ambulante en residentiële zorgvormen crisis;
- Ouder-kind Opgave;
- Dyslexie;
- Gecertificeerde Instellingen (overeenkomst start per 1 januari 2028).

Overeenkomsten per 1 januari 2028 (tranche 3 Drentse inkoop)

Medio september 2026 worden de procedures en criteria duidelijk voor de inkoop van specialistische zorgvormen van jeugdhulp gecontracteerd vanaf 1 januari 2028 of later. Het coördinerend inkoopteam hanteert hiervoor de inkoopkalender in bijlage 4. Het gaat hierbij om:

- Ambulante opgaven (basis, specialistisch en hoogspecialistisch);
- Dagbehandeling (kinderdagcentrum (KDC) en medisch orthopedagogisch centrum (MOC);
- Dagopvang (basis en specialistisch);
- Verblijf met behandeling;
- Wonen;
- Zorgvormen volgend uit de Wet Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg;
- Zorgvormen volgend uit het Besluit Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg.

5 Projectstructuur

De Drentse inkoop is een gezamenlijke opdracht voor gemeenten, jeugdhulpaanbieders, inkoopregio's en de Jeugdhulpregio Drenthe. Voor de planning van de 3 tranches van de Drentse inkoop 2026-2028 wordt gebruik gemaakt van de inkoopkalender (bijlage 4).

Coördinerend inkoopteam

Het coördinerend inkoopteam onder leiding van een projectmanager geeft vorm en inhoud aan de inkoop en het aanbestedingstraject van de drie tranches van de Drentse inkoop tot 1 januari 2028. Dit inkoopteam is aangevuld met expertise (kwaliteit, beleid, inkoop en contractmanagement) vanuit de NMD-samenwerking en Jeugdhulp Zuid-Drenthe. Het inhoudelijke proces van de Drentse inkoop wordt ondersteund vanuit de Jeugdhulpregio Drenthe. In duo-schap met de projectmanager die aan het regioteam van de JHRD is verbonden, maakt de procesregisseur van de JHRD, verbinding met de inhoudelijke opdrachten van het regioteam en de organisatiestructuur (beleid, bestuurders) binnen de JHRD.

Interne projectstructuur

Het coördinerend inkoopteam levert documenten op aan de hand van de planning Drentse inkoop. In deze planning zijn 5 stappen te onderscheiden tot de start van de in te kopen zorgvormen. Elke stap wordt afgerond met een bespreking door de projectmanager in het overleg waarin de beide inkoopregio's en de Jeugdhulpregio vertegenwoordigd zijn (cockpitoverleg). Hieruit volgt een go of no go voor de volgende te nemen stap op de kalender.:

1. Opdracht projectteam;
2. Beleidsvoorbereiding;
3. Voorbereiding inkoopprocedure;
4. Inkoopprocedure;
5. Implementatie.

Externe projectstructuur

De documenten die behoren tot de stappen 2 (beleidsvoorbereiding), 4 (inkoopprocedure) en 5 (implementatie) worden ter toetsing voorgelegd aan het beleidsoverleg (waarin vanuit elke gemeente een beleidsadviseur vertegenwoordigd is) van de Jeugdhulpregio Drenthe en daarna voorgelegd aan de Drentse ABO Jeugd. De vaststelling van de inkoopdocumenten en implementatie is gemandateerd aan de inkoopregio's en de Jeugdhulpregio Drenthe.

6 Vervlechten en verstevigen samenwerking inkoopregio's en Jeugdhulpregio Drenthe

In de periode 2025-2027 wordt gewerkt aan het vervlechten en verstevigen van de samenwerking van de inkoopregio's NMD-samenwerking, Jeugdhulp Zuid-Drenthe en de Jeugdhulpregio Drenthe, vooruitlopend op één jeugdhulpregio per 1 januari 2027. Hiervoor is een richtinggevend document opgesteld 'Vervlechting en versterking van de samenwerking tussen NMD-samenwerking, PMT Zuid Drenthe en de jeugdhulpregio Drenthe (JHRD)' (zie bijlage 5). Deze is ter informatie toegezonden aan het bestuurlijk overleg van 11 februari 2026. Het inregelen van het mandaat JHRD voor de regionale inkoop en projectstructuur is separaat gebeurt in de periode februari/maart 2026 via de afzonderlijke colleges van de 12 gemeenten.

De komende periode wordt ingezet op efficiënt en kwalitatief invulling geven aan inkoop en contractmanagement. De focus ligt op synergie, eenduidige aansturing, betere samenwerking tussen alle partijen en het realiseren van een uniforme werkwijze.

Het verstevigen van de samenwerking richt zich op 3 samenhangende opgaven:

- Versterken van de regionale inkoopagenda;
- Gezamenlijk contractmanagement van huidige en nieuwe overeenkomsten;
- Nauwe koppeling tussen beleid, uitvoering en contractmanagement.

Hiervoor zijn de volgende randvoorwaarden nodig:

- Eenduidige bevoegdheid
- Efficiënte processen;
- Realistische capaciteit;
- Bestuurlijk opdrachtgeverschap.

7 Mandaatregeling Drentse Inkoop

De bevoegdheid voor het aangaan van overeenkomsten ligt in principe bij het college van burgemeester en wethouders van de 12 Drentse gemeenten. De inkoopregio's NMD-samenwerking, Jeugdhulp Zuid-Drenthe en de Jeugdhulpregio Drenthe hebben een eigen mandaatregeling die niet gelijkluidend zijn.

In deze situatie wordt verandering aangebracht. In bijlage 6 is de nieuwe mandaatregeling opgenomen. Deze is in de periode februari/maart 2026 door alle 12 colleges vastgesteld.

De gemeente Assen is gelijktijdig met het mandaat aangewezen als penvoerende gemeente voor de 2^e en 3^e tranche van de regionale inkoopagenda.

Het heeft op grond van deze regeling volmacht om namens de aan de inkoop deelnemende gemeenten te publiceren en om tijdens de inkoopprocedure als aanspreekpunt te dienen voor mogelijke jeugdhulpaanbieders.

Taken inkoopregio's

Met de inrichting van de regionale inkoop conform de mandaatregeling, houden partijen rekening met (financiële en juridische) rechtmatigheidsvereisten die in de deelnemende gemeenten gelden. Inkoopregio's wijzen in gezamenlijkheid een derde aan voor de behandeling van klachten tijdens het inkoopproces. Dit is bij voorkeur een gemeente buiten Drenthe.

Onder de mandaatregeling vallen de volgende werkzaamheden:

1. Inventariseren inkoopbehoefte;
2. Advisering over inkoopprocedure;
3. Opstellen bestek, programma van eisen en andere inkoopdocumenten;
4. Het voeren van een inkoopprocedure;
5. Het nemen van het besluit tot toelating van inschrijvers en het besluit tot gunnen;
6. Bewaken van rechtmatigheid bij het doorlopen van de procedure;
7. Het betrekken van deelnemende gemeenten voorafgaand en tijdens het inkoopproces;
8. Op basis van data inschatten of gestelde ontwikkelrichting/beleidsdoel van een aanbesteding wordt behaald;
9. Evaluatie van het inkoopproces en van de overeenkomsten.

De mandaatregeling geeft beide inkoopregio's de bevoegdheid om inkoopdocumenten op en vast te stellen, inkoopprocedures (inclusief klacht-, bezwaar- en beroepsprocedures) uit te voeren, het voorlopig en definitief gunnen en afwijzen en het ondertekenen van de overeenkomsten. De mandaatregeling is opgenomen in de bijlage 5.

Bovengenoemde taken worden overgedragen aan de Jeugdhulpregio Drenthe zodra de gemeenschappelijke regeling voor de gezamenlijke inkoop (zoals bepaald in de Wet verbetering jeugdzorg) in werking is getreden.

8 Bijlagen

1. Uitvoeringsagenda 3 noord;
2. Regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp Drenthe 2026 – 2030;
3. Fasen van inkoop;
4. Inkoopkalender;
5. Richtinggevend document ‘Vervlechting en versterking van de samenwerking tussen NMD-samenwerking, PMT Zuid Drenthe en de jeugdhulpregio Drenthe (JHRD)’;
6. Mandaatregeling Drentse inkoop.